

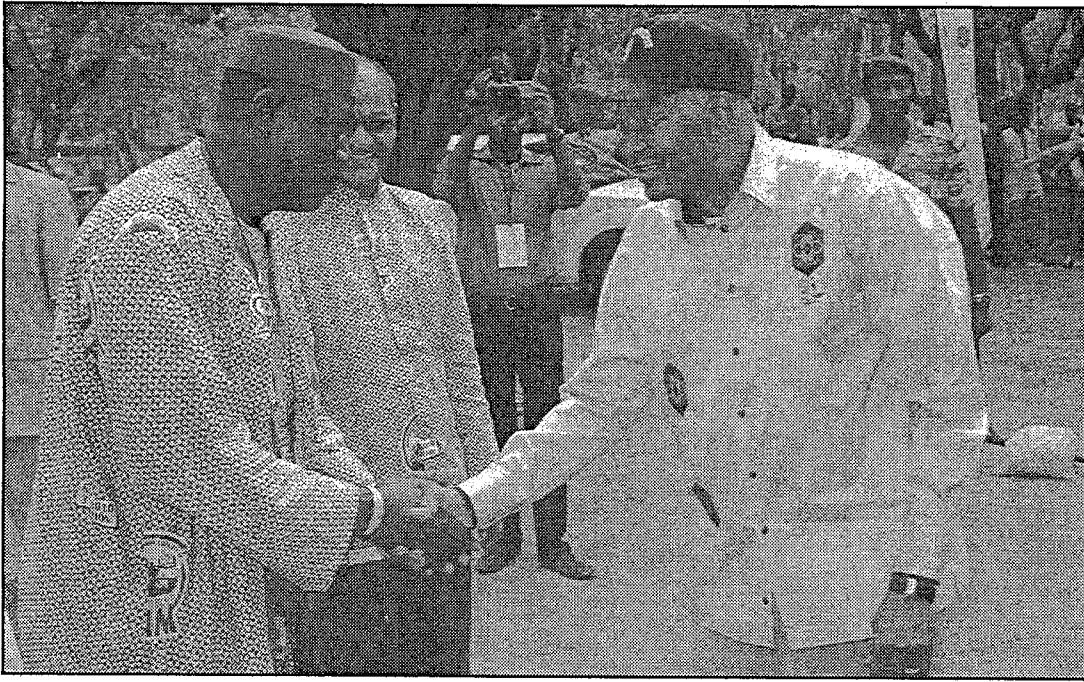
Jekabaara

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben
a be be kalo o kalo
Jamana baarada la BP. 2043 Bamako (Mali)

Jamana
SNV
Connecting People's Capacities
MDT

Sotiba seneko netaa neñini baarada be ka dɔ ke koɔrsene sabatiliba raw la

ne 3 nan

Dantigalikan

Ka da Malidenw ka se sɔrɔli sababuya kan san 1991 marisikalo tile 26, Musa Trawele ka gerantefanga jugu kan, Maliko donna bolo were kɔnɔ, no ye jemufanga ye. O masiri fɔlo kera faso juma ka jekulufanga ye, ko : furance lafanga, min nemacya tun be yetinankoloneli Amadu Tumani Ture bolo. O furancelafanga ka sebaaya waati kalo 14 kɔnɔ, Malidenw ka

Alfa Umaru Konare y'a tɔgɔ donko numan ke Mali tarikugafe kɔnɔ !

jekakonejini lajeba kera, kalafili o kadara kɔnɔ, o ko : « konferansi kara « diŋa bolofan nasɔnali ». O lajeba ye waati latemefanga kɔnɔ kalafiliw bee pereperelatige, ani ka baara kɔ kadara kɔnɔ fo ka se jamankuntigi sugandi kalafili waleyako numan ma sariyasungefe kura kɔnɔ sariyaw kadara kɔnɔ. Ceba min y'a tɔgɔ to jamankuntigi sugandi

Tumani Yalam Sidibe

« Aproka » Yusufu Jime Sidibe hakili-nan koɔriko netaa kan kenyereye ka bolokanbila kɔnɔ

ne 9 nan

APEKAMU NEEMA-
BA BAKARI TOGO-
LA FETAW !

ne 4 ni 5 nan

Kɔdimi n'a
taabolow

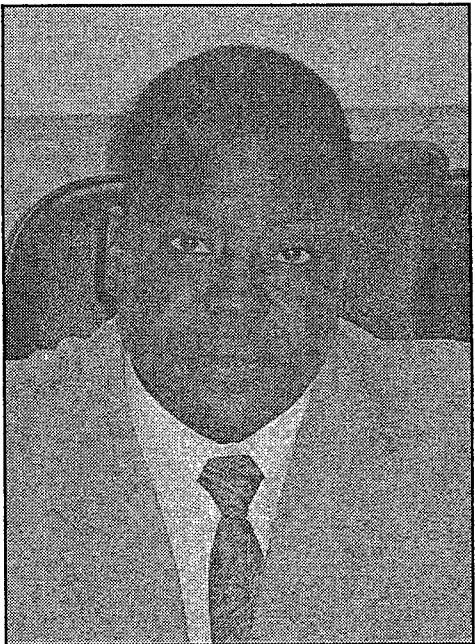
ne 7 nan

Bilankɔrɔ
kebaga te
malo !

ne 12 nan

"Kalan be mɔgɔ sɔn hakili la, nka kunnafoni be mɔgɔ bɔ kunpan na" Yoro Ulen Sidibe

An bë samijë donda la, yali an ye nëbila baaraw daminë wa ?

Hamidu Konate

San o san, zuwenkalo bëko kono, Jekabaara bâ kalanbagaw bilasirako numan jemukankene sigi nin yorë in na. Baara bëe bâ kun bâ adamaden ka dijenatigë kono. A dan ye i ka wuli a fe a waati la, nà nedon ye, an'a waleya feere, nà farikolojo ye. Sene ye baara ye min tâ kebaga numan lanimisa ne sima, Ala ka sanji numan binnen kô !

Senefenw bëe n'u senekun don. An bë sumanw ni kumafen duntaw cike an ka dunkafa kadara kono, hali nà caya hake tân ka maa makow ñenabë nafolo sëro ! Nakofenw fana bô kadara kono. Fen min ye koori ni daa ye, an bolu cike sugulafeere kanma. Nka, an ka nalakë senefenw fana bë yen dere ! Tiga ; jaba ; tiganinkuru ; tamati... Ninnu bëe ye senefenw ye an ka samijë wulikajë këko numan bâ to minnu cikeli kân nân ka denbaya bëe nafa, kân kisi si rimogëla ma. Baara kecogo numan danma ko don dere ! San diya nà goya bëe ju bân yere kewale de la. An ka wuli joona forobaara fe, walasa an bë mone don dugukolo la, kân nafafen fangalasaman ka bâ a la forofenw bëwaati ; u tigëwaati ; u kanwaati. Dabajanaw aw ni ko !

Hamidu Konate

Nin kera san in kalo in na

San 1992 zuwenkalo tile 8 ye Mali kono jemu-fanga sinsindon bërebëre ye, ka dâ kan, o don de Malidenw ka kalafili cêbë tigitigi sugandilen, Alfa Umaru Konare, sigira Mali jamakuntigya wolo kan san duuru « manda » kanma. O jala dirâ ma cemancéfanga nemaa fe, nò ye yetinan koloneli Amadou Tumani Ture ye.

Hakilisénékene

Nsonsan ye sogonin kegumanba ye. Nkâ ninibaga jugu bâ sëro kâ sako kâ la a kanubaga de nöfe dere ! Jën ko ko kanu te dijë ko dijman bëe « fan » ye, nò tigi nà hakili tilalen te njogon na ?

Tumani Yalam Sidibe

Mogoyako don

Bëe kewale

De bî sudonjama hake lahala kofô !
gansanko te dijë kono,
Sanko adamadenya kono.

N'i ye ko min ke mogow
Taato la,
u kësegintô

De bô njogon k'i la,
Fo këko numan !
Awa,

N'i ye here min di
Mogow ma waati o waati,
O waati kùnbèn dë,
Siga fana te a la ko :
u bô here njogon d'i ma.

Mogoko don :
ka na mogow bolo ;
ka lamë mogow bolo,
Ka silatunu sutara kono,
Mogow bolo.

Dijë nà konoferenw,
Fen minnu si ma ke gansan,
Sanko ka kolo don gansan.
Kun bë ko bëe la ten de.
Jaa !

Abada
ko ma jën si sëro folo
Nanyeramo latigeko la !

Tumani Yalam Sidibe

Sotiba seneko jetaa jepnini baarada be ka do ke koorisene sabatili sirabow la

Sotiba ye seneko jepnini baarada dagayoré ye, min sigira sen kan kabi 1924 san na. Hali nà weletogow ye yelemaço caman ke kabi 1924 san fo ka se bi ma, a jemaa dø ka fò la, nò ye jepnogonke Hasani Dawo ye, a cakeda kuntilenna ma yelema.

Sene yiriwa baarabolow de waleyalí kalifalen don Sotiba seneko jepnini baarada ma minnu ye ninnu ye :

- * Kabasene yiriwa baarabolo
  - * Keningesene yiriwa baarabolo
  - * Jiridenw ni nakofenw yiriwa baarabolo
  - * Bagan misenmara yiiriwa baarabolo
  - * Jolomafenw marali yiriwa baarabolo...
- Senefen sijo jepnini cakeda (laboratuwari) naani fana be Sotiba. Olu ye ninnu ye :
- * Seneké dugukolo lakow jepnini laboratuwari
  - * Baganbaloko jepnini laboratuwari
  - * Baloko kunda jepnini laboratuwari, adamadenw ta
  - * Dugukolo labaaracögé numan jepnini baarabolo

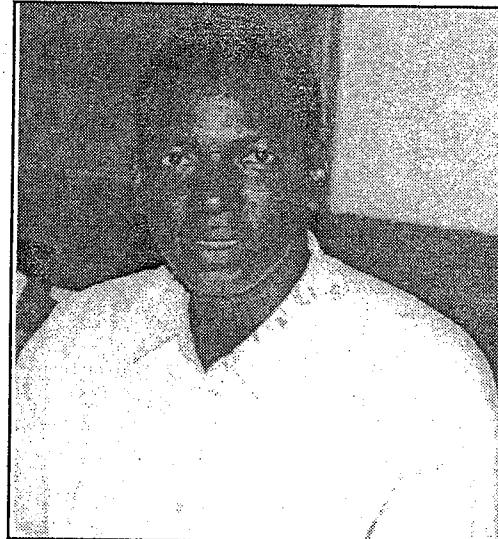
Sotiba cakeda be don Mali seneko jepnini cakedaw labenbolo kono

Walasa ka yiriwa don seneko sabatili la Mali kono, jemaaaw ye seneko jetaa jepnini cakeda woɔrø de sigi jamana kono, « IER » kuntilenna na. O cakeda kelen kelen bee nà ka cikefen don, ka da yorø cagoya kan. O cakemaraw ye ninnu de, an be minnu wele ko : cike jepnini santiriw :

- * Sotiba (Bamako)
- * Sikaso
- * Jlonen
- * Meti
- * Kayi
- * Gawo

Koɔrisene lahala be di ?

Koɔrisene ye Sikasso santiri ka senefen layiriwa jepninita do ye. Nka, ka da baaraw yere labencogo kan

Hasani Dawo

« IER » fe, Senefenw bee n'u cakeda sinsinda don, nkà bee tøgølamögow be santiri to kelen kelen bee kono. O de kosoñ, karamögoba bá baarabolo tøgø la Sotiba, nò ye jepnogonke Hasani Dawo ye. Ale min yan bisi-mila an ka taama senfe Sotiba cakeda la.

Berezili jamana ka deme ye kenekanyeta ye

A san dammadø ye nin ye, Berezili jamana wulira k'i jo Amerikenw ka deme jugu kón na ka jesin u ka koɔrisenenaw ma. Berezili jamana min fana be jate dijne koɔrisene jamabaw fe, O ya yira ko Amerikenw ka deme ka jesin u ka koɔrisenenaw ma, kò de be dijne koɔrisugubaw kono gleyaw baju la. O de kason, u y'u jesin Afriki koɔrisene jamana naani ma, kòlu jekun mine koɔrisene yiriwabaaraw siratge la. O jamanaw ye ; Burukina Faso, Mali, Benen ani Cadi ye. A be fò o jamanaw ka jekulu de ma ko : naani jekulu (C4). Mali jamana de sugandira ka kò naani jekuluba sigidaba ye, ka Berezili dønnikela de sigi Sotiba o kadara kono. O kanma, waati o waati, koɔribaara jepnini kalandenw be na Mali kono, ka bø Benen, Burukina Faso, Cadi.

Koɔrisene sifileforo be Sotiba :

Tari saba nà kunkanfen kene ladonnen don Sotiba cakeda la koɔrisene kecögé numan kadara kono.

Awa kaba ni senefen werew fana seneko numan be sifile yen. Karamoggo Hasani Dawo ye « kán ben » dàn ye o sifileforo de kono utikalo nata la. O bá soro koɔridan min kera zuwenkalo la, o ye falenni damine.

Koɔri jamu te jeya dørøn ye !

Sotiba, an ye koɔri je bilen duurulen fana ye i nà fò n'i ye jeyelemalan de kà la. Nka, jepnogonke Hasani Dawo ka fò la, o koɔri suguya be falen nò je ye, i be min dòn koɔriforo kono koɔridenw dayelennen.

Hasani Dawo y'a feta fò koɔribaaaa taabolo ka kenyereye bolokanbilako kan :

Koɔribaaaa taabolo jøda ka bon Mali kono kosebe, ka masore a be ko bee seleke do la : dunkafa, baarako, nafolo munumununi jamanadenw ni jøgøn ce. Koɔribaaaa taabolo man kan ka ke cakeda bøta ye goferenama ka bolo kan. Nka, hali ni koɔribaaaa taabolo bilara kenyereye ka bolo kan, o te ko tijø ka jesin Sotiba cakeda ma. Sotiba cakeda ka baara ye senekayorøw suguya segesegeli, ni senekfenw sjocögø an'u cakecögø numan jepnini de ye ka fara u sabatifenw kan, lakanfurako siritege la, fo ka se u jøkolow yere wulicogo numan ma. Mali ye seneké, ni mènni ani baganmara jamana de ye, ka kón sene yiriwa cakedaw yere sigili je. O kanma, jødaba be « IER » nà bolofaraw la Mali kono fò badaabadaa !

An ka foli be Sotiba cakeda jemaa ba Aboudulayi Hamaduni ye jepnogonke Hasani Dawo taara an kofø min ye a ka biro koro.

Utikalo bøko kono, an ni jepnogonke Hasani Dawo ka jøgønye be ke ko kura ka da Ala ka dijne kan. IER ye Mali ni Afriki seneko jetaa jepnini cakedaba ye Malidenw man kan ka to min lahala sidønbali ye ! Bøko nata kono, an be kuma santiri 6 lelen kelen senefen kan

Tumani Yalam Sidibe
(san 2010 mèkalo tile 20, Sotiba)

« Aproka » Yusufu Jime Sidibe hakilinan kōoriko ka netaa kan kenyereye ka bolokanbila kōnō

Jekabaraara kalanbaga dungew bée hakili bē karamogé Yusufu Jime Sidibe ka lasew la kabi san 2003 waatiw la, ka da jöyöré kan a tun bē min na CMDT kōnō kalanfaya siratge la. Fana ; Bugubuni ; fo Kucala, nin cikemara bée karamogé hakili bē karamogé Yusufu Jime Sidibe ka wulikajow la kōori kunkan kunnafo ni numanw disira kan. An bē waati min na i ko sisan, Yusufu Jime Sidibe ye Afriki kōorisénaw ka jekuluba « Aproka » baarakela ye, bajumanketō dō kadara kōnō.

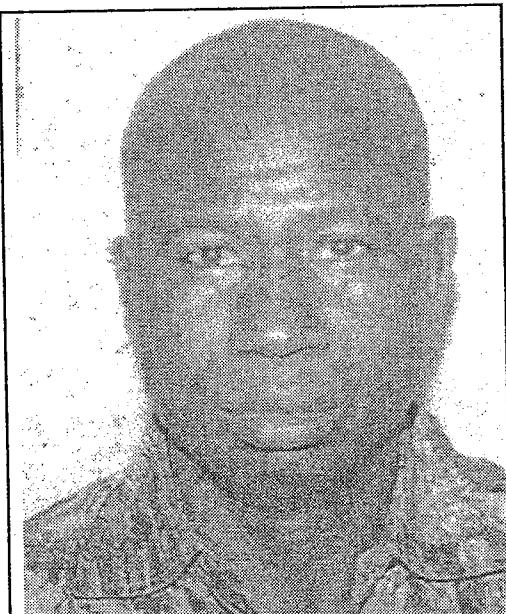
Yusufu Jime Sidibe bangera san 1959 Sekoréle Faraba dugu kōnō, Yanfouila kafo kōnō. Mogo don min ma dan nansarakalan danma ma ; ka dā kan a ye balikukalan fana mararafa ani kō kalansow lajaga Poroze « Fedi » la Sugu, sanni a ka nà bolo don baara la CMDT kōnō. Ale taara yereye bolobébaarala folow fe CMDT kōnō, san 2009 desanburukalo la, ka « Aproka » segere. « Aproka » kōnō, Yusufu Jime Sidibe ka baara jésinnen don kōori hérón cikeli sabatili ani tilennenya jago sinsinni de ma Afriki kōorisén dagaw fanfe.

Fen o fen bē bama jéko la, tinenin bē dō dōn o bée la ! Ko o ko bē kōoriko la Mali ni Afriki kōnō, Yusufu Jime Sidibe bā ka dōnta dōn o la.

* **Kōori hérón ni tilennenya jago ye munfenwe ?**

– Kōori hérón ye kōorisén tubabunogontan de ye. Ale ka sinsin lajefen bée ye farafinogé danma ye. Hali bagaji min bē kā la, o ye farafin bagaji de ye.

– Fen min ye tilennenya jagoko ye kōori kunda, o ye kōori seneni ye sariya dōw labatoli kadara kōnō : denmisenninw te baara kā foro kōnō ; bagaji suguya dōw fana bē yen minnu te kā la ; seneyorow bā

Yusufu Jime Sidibe

la, awa, a ka kan ka ke kōori numan ye fana.

* **Yusufu Jime Sidibe ko di Mali kōoriko baarada kōnō geleyako kūn kan ?**

Geleya te Mali kōoriko danma na. A bē farafinna kōori sene jamaa bée kōnō : Burukina, Benen, Cadi, Senegali... farafinna tilebinyanfan kōorisén taabolo bée, geleya b'u bée kōnō. A bē se ka fo ko dōw sera u ta minecogo la ka teme dōw kan. Kōori kun kan geleyaw sababu ka ca : dije kōorisugubaw kōnō kōori sanda lagosili ; kōori sannifeere bē ke ni dolariwari de ye. Dolariwari fana da binna ; an ka kōorisénaw ka koperatifw kōnō geleyaw ; kōribaara taabolow cakedaw kōnō geleya de bē munumu ka na tengu kōoricikelaw yere ma. O bā to kōori wari te sōrō joona, awa kōori sōrō bē bin ka tā fe tari la. Walasa kō geleya nagasi, Afriki kōribaadaraw ye a lajini ka kōoriko minen siriko kura ke. Fen min ye Mali ta yō la, kōribaara taabolo bē bā kelenya la ka rōtila yeremarayorō naani ce. O bē kun ye kōorisénaw ka nafa lakanani de ye.

Yali ni kōoriko bilara kenyereye ka bolo kan, o bē Mali kōoriko ka tosenna kofwa ?

Nā ko kera a kecogo numan na, a bē se ka ke ko netaa ye. O labenw dun bē ka sabati Mali kōnō ka ban.

A bē ka ke cogoya la min bā to cikelaw yere be ke u yere kunkankow jena bōbogaw ye. Cikelaw yere sen bē ka don laben taabolo bē la, ka masaro kun te se ka di je si ma kuntigi kō. Cébā te teme yerebō kan ! Ni cikelaw yere sen bē laben bē la, o ye a ko sabatisira jōnjōn ye.

Juruko yeloya fana sinsinna cikelaw kan bi ka da tari kelen sōrō binn kan. Nō dun kera, ka sōrō kunko werew bē yen, diyagoya cikelaw bē fen dō don ko dō dafé, u man kan ka min don da min fe. O kadara dun fana kōnō gōferenama ye demeba ke kōorisénaw ye, ka nōgōw da maben nōgoya kōnō. O bā to binbaga hake tēna caya ni wulibaga ye kōorisénedagaw kōnō.

Yusufu Jime Sidibe ka kuma kuncé

Kamanagan min bē ne na bi o de ye nin ye : jamana jemagé fen o fen mana wuli, o ko an ka faatanya kélé. Fantanya kélé sira jōnjōn dun te dōwēre ye sōrōda dayelenni kōjamana kōnōden fanba ka baarada kōnō.

Bi bi in nā , nān ma kōorisén yiriwa nā senkōrō madon ye, faantanya kélé bē to dalafoli danma na an ka jamana kōnō. Geleya bē maa-sibakow bē dun ju la an ka jamana kōnō. Hali nān ye misali ta sidabanana kan ke, n'i yā men n muso te bō kā yere makonfēn w jini sira jugu fe, n sera n ka denbaya kōrō dērē ! An ka cikelaw dēmē ka masrō olu de ye baarada kolo girin tigilamogōw ye.

**Yusufu Jime Sidibe
Barokēnōgonyara Tumani
Yalam Sidibe fe**

don jamana kun.

A to be jne 5 kan

Jne 4 to.

Nka bi, ka da dije kœrisuguw kœnœ kœri sœngœ jaasi kan, kœri desera a yere kœrœ, kœrœ doni ye jamana kun. Nka sini, ju kelen in min deselen bœ yere kœrœ bi, o be se ka se a yere kœrœ wo ! Nka an ka tijœ fo nœgœn ye. Ju kelen o tena se ka se a yere kœrœ, fo min bœ sens, o kœrœ dœn kœlœ be se ka sœ a yere kœrœ, ka fen sœrœ a la dœ : o de kosœn ne ko ko : yeresœrœ man dœgœ sœrœ la ! N'i be ko o ko la, n'i te fen sœrœ a la, a jini i kœrœ !

Yeresœrœ man dœgœ sœrœ la, o kœrœ ye di ?

Baara bee kekun ye yerenafako ye. Mœgœ be ko o ko la, n'i te fen sœrœ a la, i ka kan kœrœ dabila kœrœ ! Tijœ don kœri sœngœ makaranfen ye « Bilankœrœ kesu ye. O bœ to kœri ka se ka san sefawari dœrœme 37 la. Nkœ geleya fana ye min ye, o de ye ko kœrisugu be na waati min na, o bœ sœrœ bilankœrœkesu te yen. Kœri sœngœsigi boloda waati ni kœrisugu waati te waati kelen ye ! An be waati min na sisan, i bœ sœrœ kœrisœngœ dantigesebenw be dilanna, ka sœrœ baarasan kura kœridanw yere ma damine fœlœ ! Nka, kœrifeere ye kunfeferoko de ye, min be tali ke a waati dije kœrisuguko lahala la. E yere be se kœrœ bolœn dœ sœngœ bisigi ke dœrœme 180 ye, nka feerewati, i bœ sœrœ o fenw lahala yelemana ka temœ 180 kan. Hœronya la, e de bœ fœko an bœnna nin kan ka ban, n bœ di ma da fœlen na.

Nka, a be se ka ke fana feere waati la, e bolofœn o ka jaasi ka jigin dœrœme 180 ni dugu cœ. E bœ feerekœnœgœn de ka hœronya bolo sa kœrœ fœko : an bœnna nin da kan ka ban. Hali nœ da binna, n be to n kan kan ! O nœ ta o ta, i ni sanbagaw be se ka ben ! Ne hakili la, sœngœ sigira kœri kan bi ka da an ka bilankœrœ kesu hakilina de kan. Hali ni a ma jne ko geleya yera kœri sœngœ sigilen in

kan, an ka bilankœrœ kesu bœ dalaben !

Kœrisene minenko lahala

Gœferenama ye dalaben kœrisene nafafenw bœ sœngœko la bi, ka nœgœfin ni nœgœje bœ ke da kelen ye fan bœ. Fen min ye minenko ye, sari ; dannimasin ; kurucilan ;... nœgœya bœ bœ sœrœko la Mali kœnœ bi.

Numuw labennen bœ CMDT fe minnu bœ baarakemasin ninnu bœ dilan lakika la. An dontœ bœ minen min ko la bi, nœ ye tarakiteri ye, nœn bœ fe waati nataw la cikelaw bœ kœta, i bœ sœrœ o minen misenko geleya bœ sœrœ sisan. Nkœ izini fila fana bœn fe yan sisan. Kelen bœ Sikaso, o ye Siniwaw ta ye, kelen bœ Samankœ, o ye Enduw ta ye. Baaraminen bœ masin bœ tarakiteri w la, fo ka bœ dannikelanw la. Walasa baara kana ke tœkajeko ye, an yœ jini u fe u ka na ni dannikœminenw fana ye tarakiteri w kanma.

N'i ye laburu ke joona, f'i ka danni ke o nœ goni na. N'i ma danni ke laburu nœ goni na, bin be se ka wu li. O baara bœ sen na. An ye dannikemasin danmœdœ jini u fe walasa kœlu sifile. Ni Ala sœnna, o dannikemasinw bœ don an bara yan sanni samjœ ka damine.

Mali kœnœ yan, kœri nafa dan te nafolomugu ye. Mali dunkafako siratœge la, kœmœ tilada hake la, 56 de bœ bœ kœrisenedagaw kœnœ (56 %). Kœri bœna ni baloko sabatili yœn ka jamana kœnœ. I be kœri sœnœ san min na, o san yelema nœ ye kaba dan yen, o be jne ; o san yelema, nœ ye sanœ dan yen, o be jne ; o san yelema, nœ ye binbiri dan yen o be jne. O ye sanji saba dafalen ye. Sanji naaninan, i ka kan ka kœsegin a ma kokura ni kœri ye. Kœrisene kera sababu yœ cogo de la ka senekela yere dege kœri ni sœnœfen tœw fœfœcogo la nœgœn kœrœ dugukolo mana lakanani kadara kœnœ ! O ye kœrisene nafakoba dœ ye. Hawa bi, kœrisenedagaw kœnœ, cikelaw kalan nen be ka se hake min na, nœ taara Mali sœnœkœyœrœ tœ fen o fen kœnœ, a

ka gœlen i kœrœ kalan nœgœn ye cikela were la ! Kœri doni mobiliw mana ta kœri bœla gejida la, olu lankolon tœ kœsegin. U bœ kœsegin ni makonœminen werew de ye. Bi, geleya donna kœriko la.

O kanma i bœ mœgœ caman kan men bi ko : tulu ka gœlen ; malo ka gœlen, toli ka gœlen ; sukaro ka gœlen... O bœ ye kœriko geleya lahala w ye bi ! Ka mœbili lankolon wuli ka taa doni ta Abijan gejida la walima Dakaro gejida la, o be ke doni o doni ye, o kœni tœ se ka fen were lase jula ma bin kœrœ ! Nin bœ de kanma, an man kan kœnœ tulon ke kœriko la ka masœrœ fenba don ! Jœn de bœ kœri sœnœ ? Mali denw de bœ sens. Petœrœli wo ; sanu wo,... ninnu bœ bœna labaara jamana werew kœnœmœgœw de fe, ani ka t'u feere kœrœ kan. Nka, kœri de ye jamana kœnœdenw ka sœnœfen, u ka baarafœn, an u ka feerefœn ye. O kanma kœriko man kan ka ke bololabilafœn ye Mali kœnœ.

« Siyagiri lahala bœ di ?

Ni pagaliko bœ ne Bakari Togola la bi, o dœ ye Siyagiri ye. A kœnœ kan jama yeta bœ kun bœ, ka se a bolofœn yetaw ma. Baganmara siratœge la, saga yera kœnœ kan min ladonko juman yere kosœn, sefawari dœrœme miliyœn kelen labilara a tigi ye sœngœko la, a ma sœn kœrœ di o la. Cikelaw bœ sumanw bœ bayelemaliko juman feerew dœn. Awa, saw suguya caman tun bœ kœnœ kan, minnu yeli an ka denmisœn fe o bœ to u kœrœ dœn ko : satutœ ye nin ye ; minjan ye nin ye ; fœnfœnin ye nin ye, ka se sa suguya werew ma. Misœn yera a kœnœ kan minnu yecogo juman bœ da kœnœ kan ko baganbaara ye fen ye min faamu na Mali baganmaralaw fe.

Siyagiri nafaba ye Mali fan bœ cikelaw ka nœgœnlasœrœ ye kœnœ kelen kan, an'u ni jamana werew kœnœ cikelaw. U bœ kunkankow jœfœ nœgœn ye, ani ka nœgœn ka jœtaafeerew jœfœ nœgœn ye...

**Bakari Togola jœninkara Tumani
Yalam Sidibe fe**

Ni kɔɔribaaṛa taabolo ma jne

Kenyereye ka bolokanbila kɔ, mun ka kan ka ke ?

Nin ye jemukan ye be min jesin kɔɔrisenaw yere ma. Bi, baaraw taabolo yere b̄a sementiya ko san min finnen ye nin ye an kun na, n̄o ye Mali kɔɔribaaṛa taabolo ka kenyereye bolokanbilako ye, k̄o tēna to sanji binbali ye cogo si la. Nka, fen min be ko in na n̄o be m̄oḡe hakili lawasa, o de ye k̄a kera jne o jne ma, Mali jamana jemaaw tēna u kun b̄o pelekete kɔɔrisenaw k̄oro ! An b̄o tijne lakika s̄orɔ CMDT jemaaba Cena Kulibali ka jemukan k̄ono, a ye min lateme arajo Mali fe taratodon s̄ogomada fe, san 2010 mekalo tile 4. O jemukan k̄ono, a ko ko ka da k̄ori ni kɔɔrisenaw jyɔrɔ kan Mali jamana ka jetaa la, Mali ḡoferenama ye angerew b̄ee, jeman ni finman, sanda b̄ereben kɔɔrisenaw ye, k̄a b̄ee ke sefawari d̄orome 2500 ye, kabi 2009/2010 baarasan na min be to sen na fo 2010 baarasan. A ko o jemukan kelen k̄ono fana ko san 2010/2011 baarasan k̄ori san-nifeere be ke k̄ori kalite fōlo kilo

d̄orome 37 de kan, ka s̄orɔ hali bi kilo d̄orome 24 don ! O ye kunna-foniw ye minnu be m̄oḡe girin kawuli kun b̄o k̄i fili kɔɔrisene kan. Nka yali kow ka kan ka dan ḡoferenama danma ka ketaw ma wa ? N b̄a f̄o ko « ayi », ka marɔrɔ, koorisene dagaw k̄ono, keta ju-manw b̄ee ka kan ka kɔɔrisenaw yere de ka timinandiya diilidon kofa min be dafa ni ḡoferenama ta ye. O kanma, n b̄a f̄o ko « c̄eb̄o t̄et̄em̄e yereb̄o kan ! An ka kɔɔrisenaw ka jetaa jekulutonw b̄ee, a suguya b̄ee t̄ondenw ka kan k̄a faamu ko bi bi in na, Mali k̄oriko te se ka k̄a yere ye bolo si k̄ono, olu yere m̄a bila min. B̄ee k̄i ka keta ke a k̄ecogo laki-ka la ni kɔɔrisene sabatili hakilina ye, k̄a s̄orɔ i ma balan don m̄oḡo were ta k̄ecogo ju-man na, o doronpe de ye Mali k̄orisen-sinsinni sababu jenjɔn ye, hali kow tolen k̄o kenyereye n̄a sababu tigil-amoḡe bolo.

Tumani Yalam Sidibe

K̄ori ye sutarafini de ye folɔ

Dijs waati b̄ee, dijs fan b̄ee fe, k̄orisene be sanga la, kabi don min ni m̄oḡe ye furabulu masirifew bila, ka finimugu ta yere sutara kadara k̄ono.

O kanma, hali k̄orisene tun lakodennen te ȳo minnu na, sagajigi si debennen tun be defe m̄oḡe fe o ȳorɔw la, k̄u yere sutara. O kanma, k̄ori kera dijs waati b̄ee jagofen ye fan b̄ee. Awa, a kera m̄oḡe caman ka baara keta ye sigidaw b̄ee k̄ono waati b̄ee : Ni k̄ori k̄elob̄o ; k̄ori parata ani k̄ori geesekuruw lakanani kera musolakaw kunko ye waati b̄ee, ani ȳo b̄ee, geesew labaarali k̄u ke finimuguw ye, o k̄ebagaw kera c̄elakaw ye tuma b̄ee

ani fan b̄ee, n̄an k̄olu ma ko : « geesedalaw ». O b̄a jira ko jodaba folow tora k̄ori bolo sanga ni waati b̄ee sekou ni d̄onko siratige la.

Bi, an be kuma CMDT ni ɔtuwale kan k̄oriba seneni de kadara k̄ono, o min kera sababu ye ka labenbolo caman bange ciklaw ni j̄eḡen ce, k̄u ka s̄orɔ nafolo n̄u ka adamadenya taabolo te b̄ee don sanga la. O ye tijne ye. Nka, k̄a f̄o ko : « ni nin baarada in te yen, k̄orisene be don ngalama na », ne k̄o te tijne ye. A kera k̄oribasene ye wo ; a kera k̄ori kuruninsene ye wo, ka adamaden to dijs bangu kan, k̄orisene te se ka dabila dere !

Bengali Trawele
ka b̄o Kucala

U ko...

Noḡya mana na, b̄ee b̄i diyd .
Geleya mana na, b̄ee b̄i goya !
Deliliba de be m̄oḡe goya j̄eḡen
ye. Deliliba bennen be Ala d̄orone
de la !

Madina Njai
Donkilidamuso
Bamako

— — — — —
Kuma man di dere, ka masorɔ n̄i
porokotora a foli la doron, m̄oḡe
be jigin i la !

Muruja jelimuso,
Jalu Danba, Bamako

— — — — —
Hali ni m̄oḡo min ma Alako ke ko .
ko be saya k̄ofe, i bi ke k̄a hakilinan
yere be dije sosigi diya i bolo, k̄i
lawasa i ka adamadenya taabolo
k̄ono, ka ko b̄ee kun i la !

Menkoro Fonba
Ka ba Kuri

— — — — —
Dibi saba de be dijenatige k̄ono, ne
siranna minnu jne. Olu ye ninnu ye :
kalanbaliya dibi ; jarabintanya
dibi ; Kaburu dibi !

Asetu Kanute
Kayi d̄ekilitidamuso d̄a

— — — — —
Ceba d̄o be fanga s̄orɔ, a ma ka-
malenya. Fanga ni kamalenya te
kelen ye. Jamadon, b̄ee n̄i ka b̄ofen
de be b̄o. N̄o b̄ofen te ce min walima
muso min bolo, o tigi ta be ke
nimisa ye !

Sali Sidibe
Wasolon donkilidamuso
Min sigilen be Jikoréni-Para
Bamako

— — — — —
Nafoloko kadara ȳeremahoronya de
ye ȳeremahoronya tigitigi ye !

Aliyu Li Kayi
marakuntigi folɔ, san 1961
Zuluyekalo tile 4

Kodimi n'a taabolow

Kodimi ye maakorébabana lakodennen körba ye. Nkà be soro denmisen kunda fana ka da lahala dòw kan. Kodimi ye bana ye min ju be adamaden jekolo ni galakakolow n'u sirinjögenna sòmew kan. N'i ye adamanden kékolo laje, i be tå soro a jøjan bee sinsinnen don kolo kruninw de kan, k'u don njögén na ni sòmè ye. A ka fisa mögø kò don walasa i ka nafa soro i farikolo la, k'i yere diyabé kenya lakika kadara kono.

Kodimi sörökunw

Kékolo labencogo yere de bá farikolo ka yérélamagaw sabati : k'i sigi, k'i biri ; k'i yere njananki. Awa, o walew fana kecogo juman de be kékolo ni farikolo kolo tòw kenya sabati. Yere faribögöenna baliya báan kékolo segen.

Awa, waati bee doni girinba tali fana báan kékolo lafu. Tuma bee yere koron ka da fana te kuncé don dò kodimi kò. Dögötöröw ka fó la, fo nà kéra farikolo dakojugu ye adamaden dòw be bange ni min kékolo ye, kodimi binkawale te yen. Kodimi be mögø o mögø la bi, i bá soro o ka kunu jogo jugu, walima kewale dò bò jefo. Demisen kelen kelen minnu be se ka soro ni kodimi ye, o dörönpe de juba be farikolo

dacogo la.

Birilibaara kuntaala janw ni waati bee sigili juguw fana be se ka kuncé kodimi kan.

Mun ka kan ka ke ?

Dögötöröw ka fó la, kodimi fura fóla jønjøn ye mögø sinsinni y'a baliliwalew de kan. K'i sigi waati bee sigicogo juman na ; ka kékondali fisaya ni kónékandali ye, k'i kunbo doni girinta köré ka caya ; k'i fanga beremabaaraw ke. A kafisa, sogoma o sogoma, nán wulira ka báan sidilan kan, an ka baara fóla keta ka ke yerelasama ye ani yere kurukawaliw. Kunjögén kono, an ka faribögöenna nénaje ke hali sijsé kelen, i nà fó yerebögöenna bolininw ; sonsorinkawuliw, ani panpanninw. Olu ye baaraw ye minnu te dan an kékolo danma keneyali ma, nk'u lahala juman daraja be ye an kolotugundaw bee kan.

Ni kodimi soro, mun be ke ?

Kabi dijé körolen, farikolo jøssiko juman tun yán benbwak dijenatige taabolo ye. Waati o waati, tile baara gelenw kofé, u tun te da sidilan kan abada ka soro u m'u ko ji kalanmannin na, ka soro ka situlu jøssi u farikolo bee la, ka soro k'u da. O bá to u bò don dugue

baaraw damine ni « nkélenne » ka kenya ye. O be jantonyerela kofé.

Nka, nà ma kera ko mögø min ma je kodimi söréli kò, a kafisa i ka baara fóla ka ke kenya tiglamögø bara taali ye, dögötörö kunda ani ladako tiglamögø kunda.

A ka cù la, ni bana were nemadoggonen te kodimi fe min y'a kù berebere ye, kodimi fura jønjøn te teme munnituluw kan ani fariolo jøssi furabulu tobitaw. Nka, an kà dòn ko yere kunfe furake si te wale juman ye. Ni bana ma je kà yán soro, a ka kan a ka kà dònban daögötöröw walima a dònban ladala furabòlaw dafe waati bee, kòlu ka fura kofélenw tali matarafa, ani ka taama u ka ladilikanw sirafe.

Jantonyerela köréko de ka ji

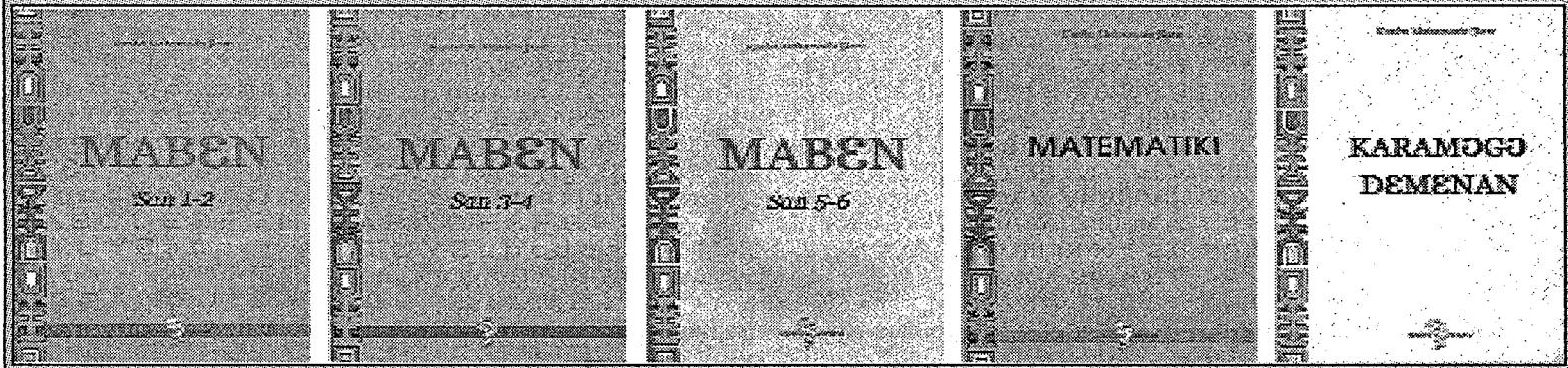
Adamaden ko bee y'a farikolo de ye. Awa, a ka dijenatige daraja bee bò farikolo minecogo juman de bolo. O koson, dønnikelaw ka fó la, hali ni köré tå nørø dabali to farikolo la je si ma ka masoro o ye waatiseko ye, n jan be n yere la ani n jan te n yere kóni köréko te kelen ye abada !

Tumani Yalam Sidibe

Kalan sinsingafew be fasokanw na Jamana baarada la

Kalan sabatien ye kalanden jolenw ka gafew ye, kalansow kofé. Ni waati be kalannijé ni jatekalan na, kalan sörélen daamu dabaa badaa sorofo ye adamadenya taabolo gafew ye. O caman be Jamana baarada gafe feereyére la. «Oroman», nakobaara nédéngafe, körolenkow jini ka dòn gafew. O dòw file ninmu ye : Karamogé demenan, Maben 1, 2, ...

Naw mako b'u la, aw b'aw sen fa ka jamana baarada ségeré ani jamana ka sébenfeereyére tòw Bamako ani Mali mara werew kono.

Karangana kɔɔri wurusi izini

Karangana kɔɔri wurusi izini ye CMDT kɔɔri wurusi izini 17 də ye.

Karangana kɔɔri wurusi izini ye Kucala kɔɔri wurusi izini duuru də la kelen ye. Karangana kɔɔri wurusi izini jemaaba ye Jan Sidibe ye, nò tun bə baara la Kucala kɔɔri wurusi izini naannan na. Karangana izini ni Kucala dugu kənəna cə ye kilometere 74 nəgon ye. Kɔɔri wurusi masin saba de bə Karangan izini kənə minnu bə lajelen ka baarafanga mabennen

baara ke Karangana izini kənə.

Karangana izini jəra 1984/1985 baarasan de la. Izini suguya min don, o ye « Humus » ye. A ka san baara waati tilehake ye tile 150 ye.

Karangana ka san duuru labanw kahala

Nin yərə in bə tali ke kɔɔri koloma hake wurusilen de kan Karangana izini kənə san duuru laban in na.

San	Kilogaramu hake wurusilen
2005/2006	29.650.640 kilogaramu
2006/2007	19481.220 kilogaramu
2007/2008	11.001.060 kilogaramu
2008/2009	18912980 kilogaramu
2009/2010	19.189.760 kilogaramu

hake ye kɔɔri koloma təni 28 440 000 ye

Cakela kalosaratala 17 de bə

Karangana kɔɔri wurusi izini kɔɔri kalomaw bə bə cikekafo fila de kənə : Yoroso ni Karangana.

Olu yere de kənə sərəko lahala bolodalen bə nin cogo la 2010/2011 baarasan kənə :

- Yoroso : bisigi kɔɔri koloma təni : 19 000

- Karangana : bisigi kɔɔri koloma təni : 20 000

O bəe bə ben kɔɔri koloma bisigi təni 39 000 ma.

Yali min ye CMDT kənə labenku kura lahala de ye wa ?

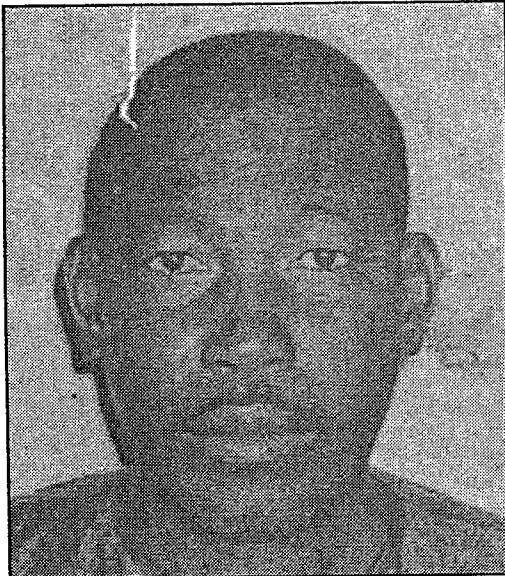
An ka Kucala cikemara kənətaama senfe, an yə sərə ko San cikemara baarakela caman de bilara ka t'u bolo don baara la Kucala cikemara kənə, ka San cikemara cakela tə to məgə 2 hake ye, ka marərə a jama fanba fana taara yerebolobəbaarala taabaw hake la kosa in na. O yə to an ye denkenaya sərə a kan ko Kucala CMDT ni San CMDT cikemaraw ka farajəngənkan kera ka ban, hali ni San te cikemara jəda la belen !

Nka, ka dà kan CMDT ma San cikemara (kərə) lankolonya cikelaw kələsibagako la, hali nò jama hake man ca, an bə se kə fə ko yen kərisenenaw kələsibagan-tan tə. Kərisene bə to sen na yen, awa cikelaw fana bə lakəlesi a jema i nà fə a bə cogo min na ka kərə. U bə kɔɔri sene lakolidenw ka kələsili kənə ; u ka kɔɔri sannifeere bə kə jema, awa u bololankolon tə to kərisene nafafenko la, nò ye nəgəw ; furaw ni pənpew ani banganw ni baganbalow ye ?

Maminəni : Utikalo bəko kənə, an bə Kijan kɔɔri wurusi izini kunnaфонi lase aw ma.

Tumanı Yalam Sidibe

Apekamu Nëmaaba Bakari Togola fetaw Apekamu Ye Mun Yé ?

Apeku ye senekelaw, ni baganamaralaw, ani jiriturulaw, ni mënnikelaw ka jekuluton soba de ye. Soba in sigira sen kan, a be san 20 magen bi. Nëmaaba fila de konna ne je a kun na. O mëgo fila la, kelen ye san 10 ke ; kelen ye san 5 ke. Ne be n ka manda filanan na bi. Apeku ye cikelaw, ni baganmaralaw ni mënnikelaw ani jiriforotigw kunko foyoro de ye. Apeku be sigi duguma ka taa sanfe : A be sigi dugu këno ; ka sigi kafo këno ; ka sigi mara këno ; ka na sigi jamana kunda yan, nò ye sigidaba ye. Dugu o dugu, togoda o togoda, mëgo 4 de be sugandi : senekela 1 ; mënnikela 1 ; baganmarala 1 ; ani jiriturula 1.

N'an bëra duguw dakun na, an bëna kominiw dakun na. O mëgo naani hake be sugandi o dakunw fana këno. N'i bëra komini dakun na, an bëna serekili dakun na. Serekili ye mëgo saba sugandiyoro ye.

Olu be se ka ke cikelaw ye, walima baganmarala, walima mënnikelaw ; walima jiriturulaw ye. U be se ka kolu sugandilenw ye fana. Serekili ye sekitereri naani de kafolen ye njögën kan.

Serekiliw këno mëgo saba saba minnu sugandira, olu bëna je kaerezon biroba kelen sigi. Erezonw bïrow mëgëw ani sigidaw cikelaw

jetaatönw bëna fara njögën kan ka Apeku ka biro nasonalı sigi.

O de koson, biro nasonalı be ke cikelaw ka biro ye i be « OPA » (cikelaw ka jetaatönw), i cikelaw ka sendikaw ani mënnikelaw, ni jiriturulaw, ni mënnikelaw bee tögëlamogë sörö a kadara këno. O kanma an bà fo ko Apeku ye jamana cikelaw bee de ka ciden ye min b'u fetaw lase jamana njëmaaw ma !

Apeku biroba ka manda ye san duuru ye. O latigera kabi jemufanga daminena. Nönte, a biro fëlow ka manda tun ye san saba ye. Ne be n ka manda san duurunan fëlo laban de la sisan. A daminena san 2005 zuluyekalo tile 18. A be kunce san 2010 zuluyekalo tile 18. O de kanma an be dakunw bee kònobirow rëkurayali walew la walasa kow bee be laben ka ben san 2010 zuluyekalo tile 18 ma !

Bakari Togola hakilina këoriko kan

Ne fe, an bee jeyoro be Mali këoriko sabatili waleyali la, aw kunnafonidilaw ; anw cikelaw ; CMDT Òtuwale baarakelaw, fo ka taa se Mali jamana njëmaaw ma.

Hali mëgo minnu bolo be baara were la. Don dë temena, Mali këori tun be se a yere këro. O waati la, mëgo caman de tun b'u ka mëgoya mako dilan këori kadara këno. Këori ka senyerekëro waati la, mëgo caman de tun b'i mako dilan a këno, ka sörö i yere ta kalama. Këori songoko dun dulonnen be dije këorisugubaw la-hala de la, u ka binkajigin kabi këoriko tijena dije këorisugubaw këno, kà ke geleyako ye, këori kunkan geleya lakodonna an ka Mali jamana këno yan. Këori songow nagasili dije këorisugubaw këno, o y'a geleyaw lakodon Afrika këorisene ka jetaako ka gelen sisan. Fan o fen feerelen te se a yere këro, diyagoya fo a ka sabati ka diya a sinsinfen kan !

Ni ne ye këoriko faamu bi, n bà ye

kà fôli ko këoribaara taabolo be bila kenyereye ka bolo kan, o këro te ko jamana b'i senbë këoriko la pewu pewu ! O te, nà kera ka je. Feere suguya fila de be yen : « n ka fen ka pi, n b'a feere ka tønøba bø o la, ani n ka fen ma pi, ni n m'a feere ka bø n bolokorø a tø be røtjës ka t'a fe, ka n ka bindings dunya ka t'a fe ! »

Ni fen dun kera, « ni mà feere a tijetø don », wajibi y'o feere ye. N'i mi jija yere i te tønø sörö a la !

N y'a faamu cogo min na, hali ni jamana ye këoribaara taabolo feere, a t'i bolo bø a fan bee këro. A be yero dø de feere, ka yero dø to a yere bolo. A te se kà bee feere. Cikelaw dun ye jamana de ta ye.

Hali nàn ye misali ta gatigi dø kan, min bà denw bee bila ka taa jamana këno, a sako ye, lenposara waati, a den kelen kelen bee ka nafolo dëenin bila ka na dà ma. Nòlu tò ke dun, fale de be nafolo ci olu ma waati bee, a denw be ko goya a ye de ! Nka o këro te ko den kelen tijenén y'a bee tijenén ye.

Baarasan nata (2010/2011) labenw lahala

Goferenama y'a latige ko 2010/2011 baarasan këori sòngo be boloda nin cogo la :

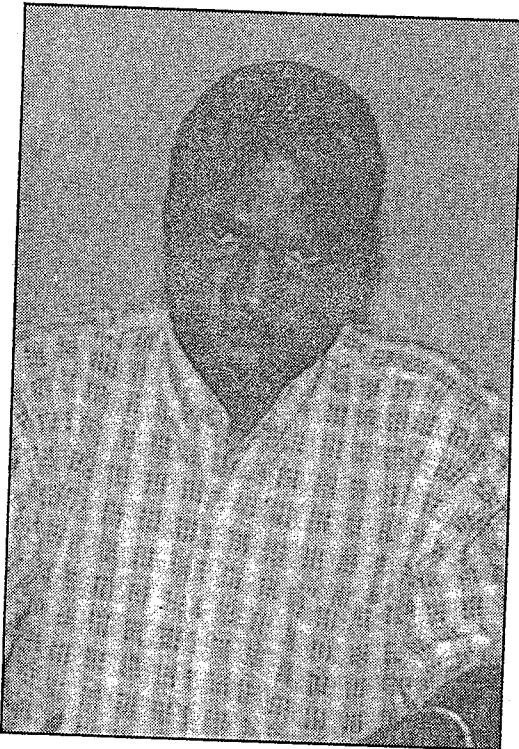
*Kalite fëlo : .... döröme 37

*Kalite filan .... döröme 32

*Kalite sabanan .... döröme 28

Këori songoko ni cakeda feereliko te fen kelen ye. Misali la, aw be baara ke Jekabaara kunnafonisëben dakun na. Lajini ye nin ye, o de ye aw be jurunali hake min bø kalo o kalo, o ka se ka feere, ka yere ta. Nka, nà kera ko aw ka jurunali bølen te se a yere këro, o bà jira ko geleya bà la ! N'i ye këori ta, i bà sörö ko këori ju kelen o kelen këoriforow këno, o nafa be se CMDT baarakela bee ma, kà ta garadijë na, ka yelen fo njëmaaba hake la. Kunu, ju kelen tun be se a yere këro, fo ka do

Usumani N. Trawele ka fôkanw ka bô CMDT njemaayaso la

Usumani N. Trawele

Usumani N. Trawele tøgø fôkun te mëgø ye belen Mali kœribaara taabolo cakeda kunkankow la, nò ye CMDT ye. Kà ta cikékafokuntigiya la, ka se kalanfakuntigiya ma, ka na se cikemarakuntigiya ma (Kita), Usumani N. Trawele ye nin

jødafaw bëe ke CMDT kònø. An be don min na i ko bi, Usumani N. Trawele ye CMDT njemaaba ladilibaga ye sene kecogo lakika sira kan. O kosøn, an serà ma kà jininka a fetaw la Mali kœribaaara taabolo bilama kadara kònø.

* Usumani N. Trawele ka fô la, ni Mali kœribaaara ka kenyereye bolokanbila ker'a njema, a ko bë sabati. Nka, walasa o ka ke, fo kœrisenew yere ka tønw tøndenw ka baara ke njögøn ka nafa kanma ! Minnu bë ta a seneninenw juru juguw ta, ka dëse kò sara, kò ke tøndenw bëe ka juru sarataw ye u ka sørøw la, o ka dabila. « Kocøn solidéri » gelyea fanba be kœrisenew timinangoyali la kœrisen na bi !

* Fen min ye sene yere taabolo ye, a ka kan kœriforo de cike a berema hake la. Forobabø, i te se

min kœrø, o ye yere tijø ye, nafa te se sørø min na.

* Goferenama bâ seko la ka kœrisenew kundoni fegønya. O de kosøn kœri koloma kilo bë ta sefawari dørøme 37 la kabi 2009/2010 baarasan na. O tâ bëe ye. Nëgø suguya bëe fana da bërebenna da kelen ma, nò ye sefawari dørøme 2500 ye.

* Mëgø te ke foyi y'i yere kœ !

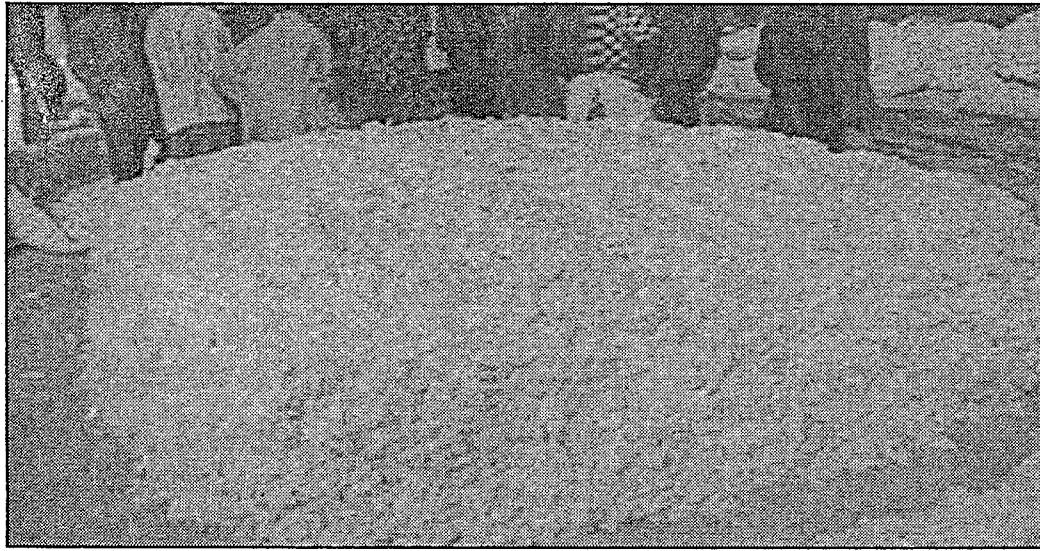
Usumani N. Trawele ka fô la, Mali kœriko te se ka sabati je si ma u ka jetaatøn sabatili kœ baara kecogo numan kadara kònø. U kelen kelen bëe kà døn ko tigabore tigaden kelenpe tijøni be tigabore kònø tiga bëe rotjø ! A ka kan fana kœrisenew k'u banban sumansene fana kan, barisa o nafaba b'u kan. A fôra de ko kœribaaara taabolo bë bila kenyereye ka bolo kan. Nkò kœrø te ko Mali jamana b'i senbø kœriko la pewu ! Kœrisenedagaw be tila « filiyeri » naani ye, min kelen kelen bëe be labaara kenyereye tigilamëgø fe « Kaye de sarizi » dø de kadara kònø. O bâ to n bâ fô ko ni kenyereye ka bolokanbila ker'a njema, kœrisenew fana ka jetaatøn wa ka baara kà njema, mëgø si kana juru ta i te se ka min sara, kò da kœrisen tøw kun, a be ke wasako ye kœrisenew bolo !

Jininkali këbaga :
Tumani Yalam Sidibe

zuwenkalo san 2010

Kœrisene keko numan be balosene sabati !

Mali kœrisene taabolo ka kenyereye bolokanbilako

Kœrisene keko puman be balosene sabati !

Dijesosigi in kœnœ, ko bœe ye yelemayelemafœn ye. Ko keta kœrœ dœw yere be silatunu, ka sœrœ a dœw bœ to sen na geleyako bœe kœfe ka da u kologiranya kan jamanœ kœnœ. O ko keta kœrœ da ye sene yiriwa baaradaw ye in nœ fo tigi ni suman sene baarada, o min tun cogolen be Kayi mara kœnœ, Kulu kœrœ mara kœnœ ; ani Segu mara kœnœ. Kabi san 1984 o seneke baarada silatununa Mali kœnœ, hali ka sœrœ ko tigasene be senna a cogo kœrœ la Mali kœnœ, kœta Kayi, Kulu kœrœ, Segu fo Sikaso. Nka, da jœgœnmasira te tigasene ni sumansene ce dœre. Ka sœrœ sene yiriwa baarada tun be waleya waati bœe Mali kœnœ yan baloko kadara kœnœ kœri tonba sene tun be kœcikelaw fe a sannifeere nafolomugu de kanma. Nœ te sen na belen, kœriko banna barisa a cikelaw be sumansene ni balofen tœw sene ni fisaya nœ ye, u be dunkafa sœrœ minnu na, ani nafolomugu, ka bœ suman sannaw kun.

Kœrisene jœda ka bon

I nœ fo an yœ kalan Jekabaara kelen in kœnœ cogo min a bœko caman kœnœ, jœdaba de bœ kœriko la Mali kœnœ sigirœdiya kœnœ, ka dœ kan, hali ni cikelaw bœe ka dijenatige sabatilen ta kan, cikela fanba kœni

ka dijenatige daamu bœsira bœ teme kœri fe.

Cogdi kenyereye bœ se kœri kœrœ ?

O ye ko gelen ye, la masœra kœrisene jamanaw bœe nunjuru sirilen don dijœ kœrisugubaw lahala de la. Olu bin nœ wuli de bœ tœnœ je walima kœta don kœrisenenaw kun. Ni kœribaura taabolo dun ye jamanœ bolofen ye, o de bœ to kœrisenenaw be kisi sugu kœlœlœ gelenw ma, barisa jamana yere bœ binda nafolo bœ a kun kœrisenenaw kanma, jamana kœnœ sigirœdiya yere kanma. O te kenyereye feko ye dœre. Ale nakun ye manankun yiriwako ye. A tigera kun o kun fe ! A ka te yere ko kœrisenenaw yœ timinandiya kœrisene fe, ka sigidaw kœnœ kœrisugubaw bœ fa, nœ yœ sœrœ dijœ kœnœ kœrisugubaw lahala tijenen don, aa ! kenyereye bœ cikelaw bolola kœri sanbaliya fisaya nœ sanni ye dœre.

Mun kosœn a bœ bolo-kœrœ-wari ta kœdon kœri la ; kœ kœri sannen donni musakaw bœ ka se fo geji da la, ani kœdonni musaka bœ batonw fe geji kan, fo ka se feereyœrœ la, ka sœrœ a bœ dœn ka bœ taa bin de sœrœ yen ? O kanma, ne bœ fo ko kœrisene baarada ka kenyereye ka bolokanbila te ko ye min bœ na

cikelaw ka here kanma !

A bœ fo ko CMDT ni Õtuwale kœrisene baaradaw be nœnabila ni cikelaw yere ka labenjekuluw ka wulikajœ ye, koperatifuw ; duguyiriatœnœ... Kœlu de bœ senekelakolidenw bolo don baara la, ani kœjœ nœ ka kalosaraw ye ; kœ tœnœ jœmaaw de bœ wulikajœ ke ka taa kœri nafafenw, ni angerew ani pœnœpœ ni pœnœ furajiw feere julaw kuma jœgœnya, fo ka se sari ni dancikemasiw ani tarakiteriw feere julaw ma. O taabolo nœ jœgœnna caman were. Yali kœrisenedagaw kœnœ tœnœ kœnœmœgœw yœ baara ketaw laben tigitigi sœrœ folo wa ?

Ni kœri te san, ba kafisa nœ ye !

An kana jœgœn negen ni falisen ye. Bu tœ la ! Salon baarasan ye misali jœnjœn ye o siratege la. Ka da kœri hake barikama sœrœbaliya kan, CMDT kœri wurusi izini tan ni wolonwula si mœ ka kœri wurusita kundama hake sœrœ. Kabi 2008/2009 baarasanw la, Welesebugu kœri wurusi izini kelen bœ jœ ka yeko masirifen gansan ye, a te baara la. O yere de bœ mœgœ hakili jœgin Kita tigatulubœ izini lahala la ka bi tiga ni sumansene baarada waati la.

Bi, hakilijagabœw ka kan ka kœ ka caya Mali kœriko miliyœn saba ni ba keme duuru ka dijenatige du-lonnen don ale de la. A man kan kœriko ka labila gœferenama fe, ka sœrœ a ka to senna feere jœnjœn ma nejini folo !

Hali CMDT ye bolobœbaarala nafolomugu miliyari hakew minnu bœ san 1993 ni san 2010 in na, kœ miliyœn tan caman di cakela lasigita caman ma ten, a fo o nafolo bœlen tun tena mako jœ kœribaura taabolo sinsinni kadara kœnœ ?

Tumani Yalam Sidibe
ni Yakuba Gindo, ka bœ Kucala

Bilankorø kebaga te malo !

Dijenatige taabolo bëe sinsinen don jantoyerela de kan. O ye kørø suruku kan ye, ale min bëe sen saba tama dege, kà sen naani kéneman to a kørø, ko : moggë te sini kónoko dòn ! Nka, o ye adamaden hakili sigicogo juman bëe fana kan ye, barisa « don bëe te diya don ye cogo min, don bëe te goya don ye o cogo kelen na. O de kanma, Bakorøba Trawele delila kà fò n ye ko : « *N'i ye nejjalen ye n ka dònko bëe baarako juman na waati bërebën w kørø bi, o kørø ye ko n bëe ka don do desekow jësigi, ka masorø hali ni sogo fila gen te suruku ma heréko ye, sini sogo duntaw sorréko jëe jinini bi, o fana t'a ma maasibako ye !* »

Bamanna ; fulala ; marakala ;... a bë fò ko : an dusu bora dumuni duman dunni fe cogo o cogo, an kàn janto an sigiwaati kuntaala la. O bâ to an te sini dun bi fe jë si ma abada.

Sinjessigi keko juman tiglamoggew de bë nœrø u ka ga kñø sanga ni waati bëe, barisa ko tâ mine a bolo ma tuma si a

ka denbaya ladonko juman na abada ! Dunkafa bë sabati ale de bara, ka masorø, a nà ka denbaya te dunkafabaliya lakodòn abada darakadun ; tilelafanadun ; surfanadun minen kørø, jë kiseden kelen koni, te bë a ka jigine kñø don si, kàn kà dun bi ka sini to Ala bolo !

Dijë kñø, ko si bensenmako te yen. Kun be ko bëe la, ka da ko bëe « *faratila labaarali* » kñoco-gó kan. Aw mà ye, tuma caman kunu sorrø tigibaw bë bi waati bëe balakawuli kule la, ko : « *dijë geleyara bi dere !* » Ala ka latige tò ye. Dunko jugu nôba bâla ! O kanma, an bâ fò ko hali sene masaya te balana sorrøfen ye. Cikela sonna a ma de ka « *jinan samiye diya jëjinibaara* » caman ke bolokëfebilafen ye, ka tile kørø baara gelen diya goya kun a farikolo bëe la, ani k'u jësin dugukolo ma, kà jini ka monë « *kari* » o la. Bi tilekørøbaara funteni ji de bë sini kundon suma na wele, kà waleya, kà ke dijë ko kelenw dò ye ! An kà dòn ko kabi Ala ye dijë

da, sini jësigibaga si ma deli ka jø a ka desenyerekorø malokènè kan abada ! Sorrø bë yorø o yorø, dëse bë yen. Nka, sorø kunkanfen bilakorëtigi de fana ye sini geleya waati latemebaga jønjøn ye dere !

O koson, n bâ fò ko : « an kana jigi jøgøn na, kàn ka galosorrø turu da jøgøn kun. Dijenatige in kñø, bëe sirifu b'i yere cekise lamini. « *Tijë don, moggøya ko si sabuntan te !* Nka, an k'a dòn k'an yere ka kewale sabu latigelen bonda dayelennen b'an jekorø, ka teme sababu nasira tòw bëe kan.

O koson, an k'a dòn ko : « *ni moggø y'a ka dijenatige sabati jantoyerela kan, o bë se ka segen dere !* Nka, abada a te malo ! »

Bugari Sangare

Ka bë Golobilaji (Kita)

Jekabaara

Labolikuntigi Seben jekulu kuntigu
Jumoni Yalam Sidibe
Seben jekulu
Yusufu Fane
Bakari Sangare
Tumoni Yalam Sidibe
Negenw kebaga
Amadu Jakite
Natalhye dilenbagà
Modibo Sidibe
Jaw tabaga
Haruna Trawele
Lobenbagaw eridinateri lo
Madamu Jakite Worokiyatu So
Fatumata Cero
Madamu Iure Mama Jalo
Baarakéjøgènw
CMDTSNV - Ofisi Nizeri -
Ofisi iri - OHVN
Hake bata : 16000
Batakisira : 2043
Negejurusira : 20 29 62 89
Jamana baarada - Seki zayedti togola
sira - Hamudaloyi kin - Barnakésiti -
Webu nimbë
www.afribone.net.mi/jekabaara/

**An ka jekabaara kalan
Ob'an bë kunpan na
Mali kñøkow
Ni dijë kñøkow kan !**